

Універсальні властивості людей, що самоактуалізуються: налагоджена взаємодія з реальністю; відчуття дотичності до інших людей; задоволені базові потреби, чому сприяють і інші обставини, наприклад, матеріальний добробут; специфічне ставлення до цілей і засобів – значно більше уваги приділяють цілям, причому засоби явно підпорядковані цим цілям. Розглядають у якості цілей свої вчинки і переживання, які для інших людей служать лише засобами. Таким чином, схильні цінити сам процес шляху до досягнення цілі.

В ході своїх досліджень людей, що самоактуалізуються, Маслоу переконався в тому, що найбільш здорові в психологічному плані люди можуть грати роль біологічних зразків, або індикаторів для інших людей.

Жарук І. В.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗАКОРДОННОГО ДОСВІДУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ У ЗВО МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ- КОНФЛІКТОЛОГІВ

Наразі одним із провідних завдань вищої освіти є створення умов для формування молоді особистості, самореалізації її індивідуальних здібностей, орієнтація на формування професійного «Я» майбутнього фахівця. Усе це потребує запровадження інноваційних педагогічних технологій. У вітчизняних ЗВО слід активніше використовувати таку відому у США педагогічну технологію як технологію формування латерального мислення, автором якої є Едвард де Боно. У книзі *Е. де Боно «Шість капелюхів мислення»* описано, як організувати рольову гру, щоб поступово формувати креативні здібності тих, хто вчиться.

Коли команда «одягає» *білий капелюх*, то акцентується увага на інформації тільки про факти. При цьому члени команди намагаються відповісти на запитання: «Чи це правда? Яка інформація наявна? Яка інформація необхідна? Як і де отримати додаткову нефейкову

інформацію?». При цьому команда оцінює доречність, точність інформації, відкидає припущення, намагається усунути прогалини в загальній канві інформації. Усе це повинно відбуватися без опори на емоційні реакції, емоційне тло поданого матеріалу. Коли команда «одягає» **червоний капелюх**, то має можливість сказати про свої почуття та здогадки щодо запропонованої проблеми. Червонокапелюшним дозволяється побачити подію в яскравих емоційних фарбах, не вдаючись у пояснення. При цьому відбувається фіксація емоцій, ці емоції у подальшому вже не будуть гальмувати процес налізу, впливати на нього. Коли команда «одягає» **чорний капелюх**, то вона обов'язково повинна повести критичний та об'єктивний аналіз наведеним фактам, інформації, оцінити можливі ризики, артикулювати про небажані наслідки, негативні сторони явища, проблеми. Ця команда відповідає на запитання: «У чому недоліки? Чи запропоноване спрацює? Які можливі негативні наслідки?». Коли команда «одягає» **жовтий капелюх**, то її дії націлені на пошук позитивних моментів і переваг ідеї, яка розглядається. Ті, хто у жовтому капелюсі, намагаються розкрити ресурси, позитивні сторони ситуації, виокремити «плюси» явища, процесу чи проблеми. Жовтокапелюшні відповідають на запитання: «Які існують переваги? Чому це можна зробити? Чому це варто робити? Чому це спрацює?». Коли команда «одягає» **зелений капелюх**, члени команди намагаються знайти нестандартний підхід до вирішення завдання, шукають нові способи та методи вирішення проблеми. Зеленокапелюшні намагаються відповісти на запитання: «Які нові можливості існують для вирішення? Як модифікувати завдання? Які нові ідеї можуть допомогти зняти проблему? Чи існують альтернативні шляхи вирішення проблеми?». Коли команда «одягає» **синій капелюх**, члени команди намагаються знаходити сенс у тому, що вони роблять, тренують уміння продуктивно управляти процесом мислення, узагальнювати накопичений досвід, розглядати проблему в контексті глобальних світових подій. Ті, хто носить синій капелюх, намагаються на високому науково-теоретичному рівні осмислити

процеси, явища, феномени. Синьокапельюшні складають програму дій та роблять остаточні висновки. При цьому відповідають на запитання: «Як це пов'язано із загальними тенденціями? Чого ми досягли? Що потрібно робити далі?». Ця технологія Боно – засіб розвитку креативного мислення студентів.

Висновки. На ринкові освітніх послуг майже всі ЗВО сьогодні працюють в умовах конкуренції, яка невпинно зростає. Для того, щоб «триматися на плаву» вітчизняні ЗВО повинні задовольняти потреби: інформаційні, виховні, компетентнісні вітчизняного суспільства. Для цього слід запроваджувати інноваційні педагогічні технології у професійній підготовці майбутніх фахівців, які будуть проводити медіацію та допомагати у вирішенні різноманітних конфліктів.

Конець Л.В.

КЛАСИЧНИЙ ПІДХІД ДО ВИЗНАЧЕННЯ ОСОБИСТОСТІ

Поняття особистості належить до найбільш суперечливих та складних для визначення в сучасній психології. Спроби пояснити його не припиняються з появи психології як науки. Це поняття ніби своєрідний ключ до психології та її найсуттєвіших проблем. З того часу, як постала проблема психологічного вивчення особистості, багато дослідників мали наміри окреслити реальність особистості і визначити її характеристики так, щоб інші психологів сприйняли це і вели свої подальші дослідження відповідно до наданих їм орієнтацій. Виявилось, що таке *концептуальне визначення особистості* дати дуже важко.

Єдиного загально визнаного визначення особистості сформувати не вдалося. Цих визначень є майже стільки, скільки психологів. При цьому розуміння та пояснення особистості сприймається як повний вияв професійного рівня практика чи дослідника. Професійні психологи завжди розрізняють визначення, якими вони користуються, бачать в них принципові відмінності, а дилетанти, студенти, які починають вивчати психологію, вважають